

ПРОБЛЕМИ НАРКОМАНІЇ ТА ВІРУСНИХ ГЕПАТИТІВ СЕРЕД МОЛОДІ РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

***Шевченко Г.М., Хоронжевська-Муляр І. С.,
Кулакова О. В., Максютинська Р. М., Ковальчук
І.С., Шелудченко Л.Г.***

***Рівненська обласна санепідстанція, м. Рівне
Рівненська міська санепідстанція, м.Рівне***

Проблема внутрішньовенного застосування наркотичних препаратів складає реальну загрозу психічному й фізичному здоров'ю молоді [1,2,3,5].

Хворі наркоманією відносяться до групи високого ризику зараження вірусними гепатитами В, С, D і ВІЧ - інфекцією, створюючи при цьому відповідний резервуар для поширення наркотичної й вірусної епідемії. Рахується, що один споживач психоактивних речовин може залучити до споживання наркотиків 6-10 чоловік [3].

Зараження вірусами гепатитів В, С, D та СНІД у більшості випадків настає при використанні шприців та голок, які можуть бути забруднені кров'ю, контамінованою цими вірусами, як при одноразовому введенні наркотиків, так і при послідовних, тому що при підпільному виготовленні деяких наркотичних препаратів для внутрішньовенного введення, наприклад, опійвмісного препарату «ханки» або «черняшки», додається кров [4].

У Рівненській області Північно-Західної частини України також відмічається ріст споживання наркотиків. Так, якщо у 1990 році за офіційними даними по області було зареєстровано 133 захворювань наркоманією, що становило 1,1 випадки на 10 тис. населення, то у 2003 році захворіли понад 1154 осіб, показник склав 9,8, тобто рівень захворюваності зріс майже у 9 разів.

По місту Рівне показники поширення наркоманії значно вищі. Якщо у 1990 році у м. Рівне було зареєстровано 93 випадки наркоманії, показник склав 3,9 на 10 тис. населення, то у 2003 році захворіло 807 осіб, показник зріс до 32,4. За 1990-1991 роки серед підлітків не було зареєстровано жодного випадку наркоманії, а за 2002-2003 роки у 16 підлітків було відмічено це захворювання.

Змінилась також структура захворюваності вірусним гепатитом В (ГВ). За даними міської санепідстанції, якщо у 1991 році питома вага хворих ГВ віком 15-29 років сумарно становила 19,6% від усіх захворювань ГВ по місту Рівне, то в 2001 році - 79,5%. Якщо у 1991 році на студентів ПТУ, СУЗ і ВУЗів припадало 2% захворюваності, то у 2001 році цей показник зріс до 23%. За 2001 рік по місту Рівне серед хворих гепатитом В – понад 30% вживали наркотичні речовини внутрішньовенно. Аналогічні тенденції збереглися у 2002-2003 роках.

Враховуючи актуальність проблеми наркоманії серед підлітків та молоді, нами було проведено вивчення ставлення до цієї проблеми 268 учнів старших класів окремих середніх навчальних закладів міста Рівне та області шляхом анонімного анкетного опитування.

Результати анонімного анкетного опитування учнів 9-10 класів однієї із шкіл міста Рівне показали, що є певна категорія підлітків, які або позитивно відносяться до проблеми наркоманії (8,3%), або не визначились у відношенні до цієї проблеми (14,1%), тобто у 22,4% учнів старших класів у цій школі фактично не сформована активна життєва позиція проти наркоманії. Решта 77,6% учнів негативно відносяться до наркоманії. 71,9% підлітків вважали, що наркоманія супроводжується розвитком залежності від неї, а 8,7% опитуваних осіб заперечили це, а ще 19,4% осіб не змогли відповісти на це питання; 37,6% опитаних учнів вважають, що причиною вживання наркотиків є цікавість до них, 21,6% - поганий настрій, а 40,8% опитаних учнів рахують, що поради друзів вжити наркотики, можуть привести їх до наркоманії. Лише 49,7% учнів змогли б сказати батькам своїх

друзів, що їх діти вживають наркотики, 17,3% сказали б про це вчителів, а 33,0% залишилися б байдужими до цієї проблеми; 86% учнів відмовилися б від вживання наркотиків, якби їм запропонували їх, а 10,3% - погодилися б застосувати їх один раз, ще 11,3% підлітків не відповіли на це питання. Лише 27,5% учнів дізнались про проблему наркоманії від батьків, ще 23,8% - від вчителів, 18,1% - від лікарів, а 30,6% - з газет і телебачення.

В іншій загальноосвітній школі міста Рівне серед 30 опитаних учнів 15-16 років на запитання «Чи мали ви досвід застосування наркотиків?» 3 підлітки відповіли «так», що склало 10% від кількості опитуваних, а ще 5 учнів (16,7%) не дали відповіді на це запитання і лише 22 учнів (73,3%) відповіли «ні». Із 3 підлітків, які застосовували наркотики, дівчаток було 2, хлопчиків – 1. Необхідно відмітити, що підлітки, які застосовували наркотики, дізнались про цю проблему в школі від друзів, а з батьками вони не мали бесіди на цю тему. Вони знають, що вживання наркотиків призводить до захворювання на СНІД, що наркоманія смертельне й небезпечне захворювання. На запитання, які заходи серед молоді будуть сприяти попередженню наркоманії одна дівчинка, яка вживала наркотики, зазначила «ніякі, якщо людина захоче поспробувати, то її ніхто не зупинить», інша висловила думку, що потрібно частіше проводити бесіди на цю тему і приводити реальні випадки з життя, а хлопчик відповів, що потрібно повідомляти молодь про проблеми наркоманії та її наслідки.

Необхідно відмітити, що більше 80% опитуваних підлітків дізнались про проблему наркоманії з передач по телебаченню та радіо, та в школі, а 43,3% дізнались про наркоманію від друзів і лише 3 учні (10%) мали бесіди з батьками на цю тему. Хочемо підкреслити, що 11 учнів (36,7%) дізнались про наркоманію від друзів, але з батьками у них про проблеми наркоманії розмови не було.

На запитання «Які заходи серед молоді будуть сприяти попередженню наркоманії?» учні відповідали наступне: «Необхідно проводити агітацію проти наркоманії, створювати

передачі про наркотичну залежність та її наслідки; пропагувати здоровий спосіб життя, посилити контроль за лікуванням наркоманів», «Більше розповсюджувати інформацію про небезпечні хвороби, які виникають у наркоманів», «Треба більше повідомляти про цю хворобу молоді», «Проводити дискусії на цю тему», «Більше концертів і акцій, пов'язаних із цією проблемою, або лекцій в школі, але щоб вони були цікаві», «Показувати більше телепрограм про шкідливість наркотиків», «Залучати психологів і психіатрів, які можуть пояснити і підлікувати людину», «Не пускати неповнолітніх у клуб, де продають наркотики, проводити лікування хворих наркоманією у стаціонарі, щоб вони не спонукали інших людей до наркотиків», «Потрібно, щоб було більш суворіше законодавство!».

Таким чином, результати проведених досліджень показують, що проблеми наркоманії та вірусних гепатитів є надзвичайно актуальними. В окремих школах міста Рівне більше ніж у 20% учнів не сформована активна життєва позиція проти наркоманії. Для вирішення проблеми боротьби з наркоманією серед молоді необхідно об'єднати зусилля медиків, педагогів, батьків, працівників суспільних організацій, засобів масової інформації, управління внутрішніх справ по роз'ясненню серед молоді всіх шкідливих наслідків наркоманії, формуванню у підлітків активної життєвої позиції проти наркоманії, створенню умов для всебічного розвитку особистості, а також провести щеплення всіх підлітків проти гепатиту В. Необхідно проводити широку санітарно-освітню роботу, використовуючи різні форми навчання учнів, як колективного (диспути, вечори, лекції, диктанти, твори та інше), так індивідуального характеру (співбесіди, проведення практичних учнівських досліджень та інше). Необхідно також проводити навчання вчителів та батьків по проблемах наркоманії, СНІДу, вірусних гепатитів шляхом проведення науково-практичних конференцій.

Література:

1. Балаян М. С., Михайлов М. И. Энциклопедический

словарь - вирусные гепатиты.- Москва. : Амипресс. - 1999.- 301 с.

2. Должанская Н. А., Лозовская И. Л. Спутники наркомании. Медицина для всех. - 1999.- №2. - с. 14-15.

3. Жмуровская Л. С., Ключарева А. А. Вирусные гепатиты сочетанной этиологии у лиц, использующих введения психоактивных веществ внутривенно. Мир вирусных гепатитов. - 2000. - №12. С. 2-5.

4. Михайлов М. И., Шахгильдян И. В., Лозовская И. Л., Должанская Н. А. Гепатит В и наркотики. Жама Россия. - 1999. - т. 2.-№6. -с. 11-14.

5. Харченко Н. В., Порохницький В.Г., Топольницький В.С. Вірусні гепатити. - Київ. -2002.- 295с.

Резюме:

Для вирішення проблеми боротьби з наркоманією серед молоді необхідно об'єднати зусилля медиків, педагогів, батьків, працівників суспільних організацій, засобів масової інформації, управління внутрішніх справ по роз'ясненню серед молоді всіх шкідливих наслідків наркоманії, формуванню у підлітків активної життєвої позиції проти наркоманії, створенню умов для всебічного розвитку особистості, а також провести щеплення всіх підлітків проти гепатиту В.

Резюме:

Для решения проблемы борьбы с наркоманией среди молодежи необходимо объединить усилия медработников, педагогов, родителей, работников общественных организаций, средств массовой информации, управления внутренних дел по разъяснению среди молодежи всех результатов наркомании, формированию у подростков активной жизненной позиции против наркомании, созданию условий для всестороннего развития личности, а также вакцинации против гепатита В подростков.